

Tartalom

I. A 19. század
második felének
és a századfordulónak
magyar irodalmából

Arany János

- Válasz Petőfinek 14
A rab gólya 15
Évek, ti még jövődő évek 16
Letéshem a lantot 17
Fiamnak 17
Ősszel 18
Kertben 19
Enyhülés 20
Visszatekintés 21
V. László 22
Ágnes asszony 23
Szondi két apródja 25
A walesi bárdok 27
A lejtőn 29
Juliskához 30
Az örök zsidó 30
Magányban 31
Epilogus 32
Naturam furca expellas... 33
Tamburás öreg úr 33
Tengeri-hántás 34
Mindvégig 35
A régi panasz 36
Híd-avatás 37
Vörös Rébék 38
Tetemre hívás 40
A tölgyek alatt 41
Sejtelem 42
- Vajda János
- Sirámok 42
A virrasztók 42
A vaáli erdőben 43

Húsz év múlva	44
Őszi tájék	44
Az üstökös	45
Nádas tavon	45
Credo	46
Harminc év után	47
Madách Imre	
Az ember tragédiája (Részletek)	49
Madách Imre levele Erdélyi Jánoshoz	54
Arany László	
A délibábok hőse (Részletek)	55
Reviczky Gyula	
Magamról	59
Számlálgatom	60
Pán halála	60
Komjáthy Jenő	
A homályból	63
Diadalének	64
Péterfy Jenő	
Báró Kemény Zsigmond mint regényíró (Részletek)	65
Mikszáth Kálmán	
Az a fekete folt	66
Bede Anna tartozása	81
Közigazgatási történetek. 1. A korlátfa	83
Beszterce ostroma (Részlet)	84
Petelei István	
Árva Lotti	86
Gozsdu Elek	
Nemes rozsa	94
Gárdonyi Géza	
Micó	100
Bródy Sándor	
Rembrandt eladja a holttestét	103
Tömörkény István	
Valér a földbe megy	107

II. A 19. század világirodalmából

Charles Dickens	
Karácsonyi ének (Részletek. Benedek Marcell ford.)	112
Emily Brontë	
Üvöltő szelek (Részletek. Sótér István ford.)	115
Anton Pavlovics Csehov	
A csinovnyik halála (Szöllősy Klára ford.)	119
A köpönyegforgató (Sárváry Elek ford.)	121

Fjodor Mihajlovics Dosztojevszkij	
Bűn és bűnhődés (Részletek.	
Görög Imre és Beke Margit ford.)	123
Gustave Flaubert	
Bovaryné (Részletek. Gyergyai Albert ford.)	126
Guy de Maupassant	
Két jó barát (Illés Endre ford.)	131
Charles Baudelaire	
Az albatrosz (Tóth Árpád ford.)	136
Kapcsolatok (Szabó Lőrinc ford.)	136
Az ember és a tenger (Tóth Árpád ford.)	137
Egy dög (Szabó Lőrinc ford.)	137
Őszi ének (Szabó Lőrinc ford.)	139
Az utazás (Tóth Árpád ford.)	140
Paul Verlaine	
Őszi chanson (Tóth Árpád ford.)	145
Költészettan (Kosztolányi Dezső ford.)	145
Példázatok (Szabó Lőrinc ford.)	146
Arthur Rimbaud	
Kóborlásaim (Radnóti Miklós ford.)	147
A meghökkentek (József Attila ford.)	147
A párizsi orgia avagy Párizs újra benépesül	
(Kardos László ford.)	148
A magánhangzók szonettje (Tóth Árpád ford.)	150
A részeg hajó (Tóth Árpád ford.)	151
Stéphane Mallarmé	
E szív, e szertelen s e szép-szép mái nap	
(Somlyó György ford.)	154
Tengeri szél (Illyés Gyula ford.)	154
Rainer Maria Rilke	
Őszi nap (Tóth Bálint és Rab Zsuzsa fordításában)	155
A párdúc (Szabó Lőrinc és Képes Géza fordításában)	155
Archaikus Apolló-torzó (Tóth Árpád ford.)	156
Szonettek Orpheuszhoz (Részlet. Képes Géza ford.)	156
Walt Withman	
Hallom Amerika dalát (Szabó Lőrinc ford.)	157
Téli mozdony (Kosztolányi Dezső ford.)	158

III. A 20. század
első évtizedeinek
magyar irodalmából

Ady Endre	
Új versek (1906)	
Góg és Magóg fia vagyok én...	160
Héja-nász az avaron	160

A Hortobágy poétája	161
A Tisza-parton	161
A magyar Ugaron	161
Harc a Nagyúrral	162
Új vizeken járok	162
<i>Vér és arany (1907)</i>	
Párisban járt az Ősz	163
Elillant évek szőlőhegyén	163
A Halál rokona	163
A fekete zongora	164
A magyar Messiások	164
Páris, az én Bakonyom	165
Az ős Kaján	165
Lédával a bálban	167
Egyedül a tengerrel	167
<i>Az Illés szekerén (1908)</i>	
Az Úr Illésként elviszi mind...	167
»Ádám, hol vagy?«	168
A Sion-hegy alatt	168
Álmom: az Isten	169
Magyar jakobinus dala	169
Nekünk Mohács kell	170
Májusi zápor után	170
<i>Szeretném, ha szeretnének (1909)</i>	
Sem utódja, sem boldog őse...	171
Bujdosó kuruc rigmusa	171
A föl-földobott kő	172
Kocsi-út az éjszakában	172
<i>A Minden-Titkok versei (1910)</i>	
A márciusi Naphoz	172
A fajok cirkuszában	174
<i>A menekülő Élet (1912)</i>	
Istenhez hanyatló árnyék	174
<i>A Magunk szerelme (1913)</i>	
Elbocsátó, szép üzenet	175
Valaki útravált belőlünk	176
Rohanunk a forradalomba	178
<i>Ki látott engem? (1914)</i>	
Hunn, új legenda	179
Az Idő rostájában	181

<i>A halottak élén (1918)</i>	
Emlékezés egy nyár-éjszakára	181
Ember az embertelenségben	182
Mag hó alatt	183
Az eltévedt lovas	183
Krónikás ének 1918-ból	184
A szétszóródás előtt	185
A Kalota partján	186
Őrizem a szemed	186
De ha mégis?	187
Nézz, Drágám, kincseimre	187
<i>Az utolsó hajók (1923)</i>	
Új s új lovat	188
Üdvözlét a győzőnek	188
Levél apámhoz	189
Betlehem néma	190
A gyermek, a gyermek	192
Petőfi nem alkuszik (Részlet)	192
Krúdy Gyula	
Szindbád második útja	196
A hídon – Negyedik út	198
Utolsó szivar az Arabs Szürkénél	201
Móricz Zsigmond	
Tragédia	212
Szegény emberek	216
Barbárok	234
A kondás legszennyesebb inge	243
Babits Mihály	
<i>Levelek Iris koszorújából (1909)</i>	
In Horatium	246
Óda a bűnhöz	247
Himnusz Irishez	248
Messze... messze...	249
Fekete ország	250
A lírikus epilógja	251
<i>Herceg, hátha megjön a tél is! (1911)</i>	
Esti kérdés	251
Az őszi tücsökhöz	252
<i>Recitativ (1916)</i>	
Egy szomorú vers	253
Május huszonhárom Rákospalotán	253
Húsvét előtt	254

<i>Nyugtalanág völgye (1920)</i>	
Fortissimo	257
Szittál-e lassú mérgeket?	258
<i>Sziget és tenger (1925)</i>	
Petőfi koszorúi	259
A gyémántsзорó asszony	260
<i>Az istenek halnak, az ember él (1929)</i>	
A gazda bekeríti házát	261
Cigány a siralomházban	262
<i>Versenyt az esztendőekkel! (1933)</i>	
Mint a kutya silány házában...	262
Holt próféta a hegyen	263
Vers a csirkeház mellől	264
Mint különös hírmondó...	265
Csak posta voltál	267
<i>Újabb versek</i>	
Ősz és tavasz között	267
Balázsolás	268
Jónás könyve	270
Jónás imája	278
Irodalmi nevelés (Részletek)	279
Az európai irodalom története. Bevezetés (Részletek)	282
Kosztolányi Dezső	
A szegény kisgyermek panaszai (Részletek)	284
Mint aki a sínek közé esett...	284
Azon az éjjel	284
Mostan színes tintákról álmodom	285
A rút varangyot véresen megöltük	286
<i>Kenyér és bor (1920)</i>	
Boldog, szomorú dal	287
A bús férfi panaszai (Részletek)	287
Beírtak engem mindenféle Könyvbe...	287
Sakkoztunk egyszer három nagydiákok...	288
<i>Számadás (1935)</i>	
Számadás	289
Vörös hervadás	292
Őszi reggeli	292
Esti Kornél éneke	293
Negyven pillanatkép	294
15. Októberi táj	294
39. Magányom	294
40. Anyám	294

Marcus Aurelius	294
A vad kovács	296
Halotti beszéd	297
Hajnali részegség	298
Ének a semmiről	301
<i>Hátrahagyott versek</i>	
Szeptemberi áhítat	302
Esti Kornél (Részletek)	304
Második fejezet	304
Tizennyolcadik fejezet	308
Boldogság	311
Az utolsó fölolvadás	312
Paulina	315
Arany János	316
Művészet és öncsalás	317
Juhász Gyula	
Tiszai csönd	319
Milyen volt...	319
Profán litánia	319
Gulácsy Lajosnak	320
Testamentom	322
Tápai lagzi	322
Magyar tél	323
Anna örök	323
Tóth Árpád	
Meddő órán	324
Rímes, furcsa játék	324
Elégia egy reketyebokorhoz	325
Körúti hajnal	326
Esti sugárkoszorú	327
Lélektől lélekig	327
Jó éjszakát!	328
Álarcosan	329
Isten oltó-kése	329
Karinthy Frigyes	
Így írtok ti (Részletek)	330
Előszó	330
Ady Endre: Moslék-ország	330
Ady Endre: Törpe-fejűek	331
Babits Bihály	331
Babits Mihály: Antik szerelem	331

Kosztolányi Dezső: „A szegény kis trombitás szimbolista klapec nyöszörgései” című ciklusból	332
Szabolcska Mihály: Egyszerűség	333
Találkozás egy fiatalemberrel	333
Tanár úr kérem (Részletek)	336
Bevezetés	336
A rossz tanuló felel	337